

HARI :

TARIKH :

SALIN NOTA DI BAWAH DI DALAM BUKU NOTA

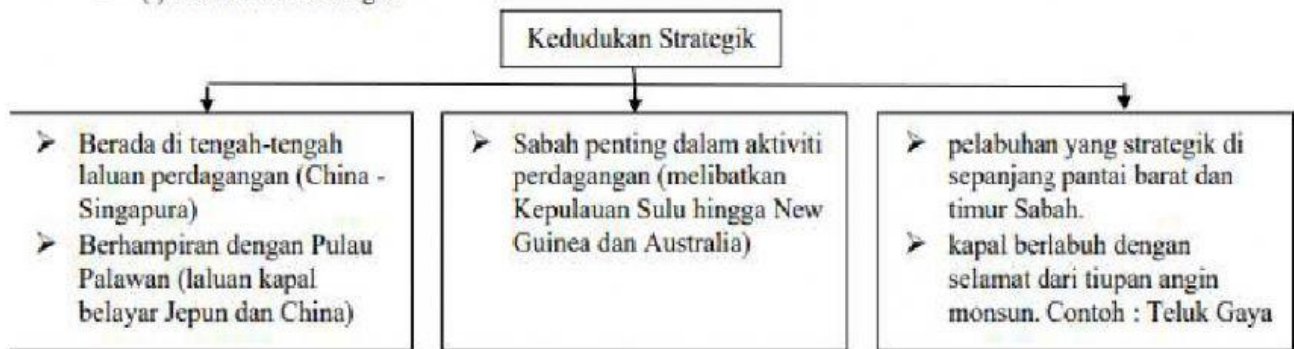
5.3 Perluasan Kuasa Svarikat Borneo Utara British (SBUB) diSabah

Pengenalan

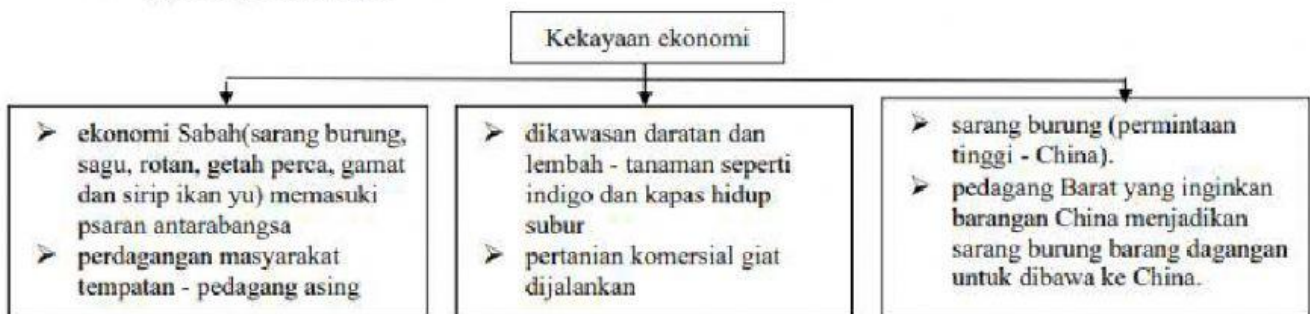
- Sebelum kedatangan Barat, Sabah dikuasai oleh Kesultanan Brunei, Kesultanan Sulu dan Ketua-ketua Bebas
- Kedudukan Sabah yang strategik dan mempunyai potensi ekonomi yang besar menarik pemodal asing.
- Berjaya dikuasai oleh pemodal asing dan SBUB
- Startegi digunakan - pajakan, pembelian dan perjanjian

Kemakmuran Sabah Menarik Pemodal Asing

- Dua faktor penting menjadi tarikan pemodal luar :
 - i) Kedudukan strategik
 - ii) Kekayaan ekonomi
- (i) Kedudukan strategik

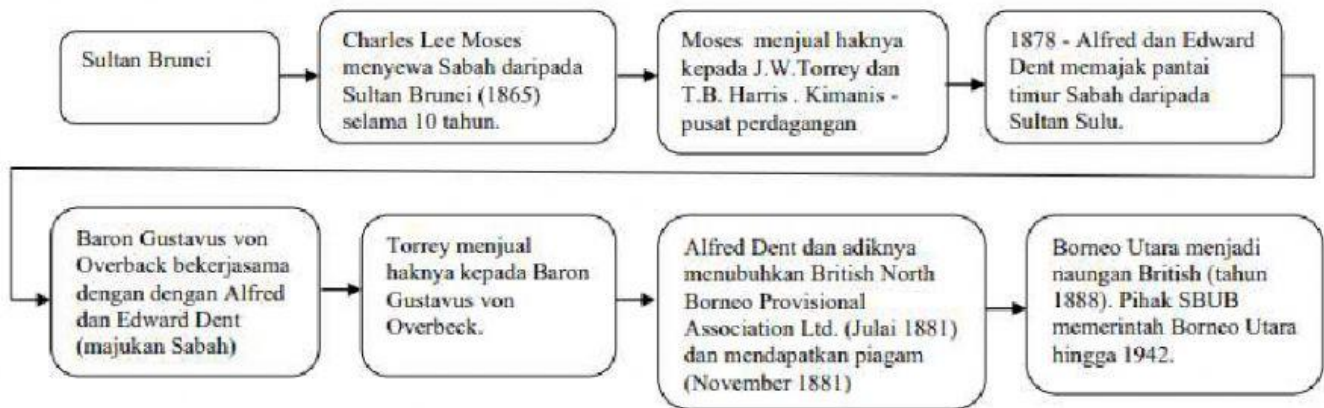
- (ii) Kekayaan ekonomi

Sabah Sebelum Penguasaan Svarikat Borneo Utara British (SBUB)

Pulau Balambangan	Pulau Labuan
<ul style="list-style-type: none">• Perjanjian antara Alexander Darymple dengan Kesultanan Sulu (1763)• mengibarkan bendera British (pulau tersebut kepunyaan British)• Penempatan British menghadapi masalah (serangan lanun)• British meninggalkan pulau ini pada November 1805	<ul style="list-style-type: none">• Perjanjian antara James Brooke dengan Sultan Brunei• Sultan Brunei menyerahkan Pulau Labuan kepada British melalui perjanjian 18 Disember 1846• British bertanggungjawab menumpaskan lanun dikawasan tersebut serta melindungi perdagangan• James Brooke dilantik Gabenor pertama

Pertapakan Syarikat Borneo Utara British (SBUB)

Perluasan kuasa Syarikat Borneo Utara British (SBUB)

- SBUB sebagai syarikat berpiagam menjadi asas penting dalam meluaskan pengaruh dan kedudukan Sabah
- Piagam Diraja :
 - beri kuasa kepada SBUB memiliki Sabah
 - diberi oleh kerajaan British yang mengiktiraf SBUB sebagai wakil kerajaan British
 - menunjukkan perluasan kuasa British ke atas Sabah

Perluasan kuasa Syarikat Borneo Utara British (SBUB)

Syarat SBUB perlu patuhi untuk menerima Piagam Diraja :

- SBUB menerima penasihat British
- SBUB perlu memelihara adat, agama dan undang-undang penduduk tempatan
- SBUB perlu memerintah Sabah dengan adil
- SBUB perlu melantik Pegawai Tadbir yang diakui oleh British
- SBUB tidak dibenarkan menyerahkan Sabah kepada pihak lain tanpa kebenaran British

Dua matlamat penubuhan SBUB :

- i) membangunkan ekonomi melalui eksploitasi sumber yang terdapat di Sabah.
 - ii) melindungi dan memertahankan hak masyarakat tempatan
- SBUB mempunyai kuasa mentadbir Sabah (Piagam Diraja)
 - Presiden Pertama : Sir Rutherford Alcock
 - Pengarah Urusan : Alfred Dent
 - Kuasa sebenar terletak ditangan pemodal di London
 - Sistem birokrasi di Sabah diketuai Gabenor (untuk memastikan syariat mengaut keuntungan)
 - Gabenor pertama : William Hood Treacher